

Batklauwe Opgetekend door Wolf Geene

Aubelemènkes (of auvermenkes) laefde onger de aert en waare mit 30 cm. get grooter es bousjkes, die mer 15cm. langk waare. Ze zouge get bleik; waare ömmer mit wisselkènjer aan 't sjörge en komme in vööll Zittisje verhaole veur. Omgereikent waar ein aubelemenke 20% sjwaorder en ei bousjke 20% lóchter es geweun luuj van gelieke greute. Waarschijnlijk is het verhaal van de Auvermenkes als volgt ontstaan. Mismaakte mensen of kleine mensen (lilliputters) zijn er altijd geweest. Daar was in vroegere tijden geen speciale hulp of opvang voor. Ze werden door de gemeenschap uitgestoten, vaak ook omdat men vermoedde dat deze mismaakte mensen iets met de duivel te maken hadden. Vermoedelijk leefden ze in groepen, teruggetrokken uit de samenleving, in bossen of holen. Vaak maakten ze daarbij gebruik van plaatsen waar mensen niet zo gauw kwamen omdat deze plaatsen iets geheimzinnigs hadden; mensen waren in die tijd erg bijgelovig. Zo'n plaats kon bijvoorbeeld een oude grafheuvel zijn zoals in het Limbrichterveld waar de Auveleberg gelegen was. Om aan kleding en voedsel te komen werkten deze mensen 's nachts bij de boeren. Uit dankbaarheid zette de boer dan eten of kleding klaar voor de Auvermenkes.

In de verhalen komen goedaardige en kwaadaardige Auvermenkes voor en dat zal wel te maken hebben met de manier waarop de samenleving hen bejegenden. Als de Auvermenkes niet kregen wat ze nodig hadden zullen ze beslist wel eens wraak genomen hebben.

De batter van de Meulelbaek woorte meistens gout ongerhaute. Zeeker sjtroummob van 't sjeine murke tot ei sjtök verbie de sjeine sjloes zouge de kènj d'r gout rech en sjteevich oet. Mer de betjes van de keutelbaek kóste eigelik gein kènj nuime, de Prusse kantj sjtéldé al gaar niks veur, dao mos jeederskeer 't waater oette baenje trök in de baek loupe. Toch hauw Maanes opdrach gekreege op teen plaatsje, door de statstummerman aafgepaolt, batklauwe aan te brenge, die door de stat woorte aangeleevert. Vruiger woort daoveur basalt gebroek dae gans mit karre via de Himmelsleiter oet d'n Eiffel woort gehaolt. Saer ei paar jaor hauwe ze einen angere sjeine oppe billigge Jaakop gevonje, in de buurt van Rolduc, (Nivelsteiner zandsteen) eine vööl weenigger wieë waech. Dees nuuj saort sjeine waar veur hööm aével neit hel genoch, mer de sjtatboemeister besjlisde, Maanes hauw allein mer te staapele, moel toe en wieër niks. Saame mit de vouerman hauw 'r zich de sjwaor sjeine gereitgelach oppe plaatsj, woo ze komme moste. Hae zuut de kar mit de broene maere d'r veur richting Lömmerichterpaort verdwiene, kik nao zien dochterke Marjèn dat get wieër baove oppe sjeinehuip is aan 't kleddere, de moel swart van dn oukouk, de flesj mit klooterwaater inne henj. 't Mót van 't waater ewech blieve, mer kump allewiele nei d'rbie. Vööl kent neit gebeure: Hae is d'r zellef bie en de baek is in deezen tied van 't jaor mee tódder es waater, het meiste löp natuurlik door de Meulébaék es de sjeine sjloes toe is. 't Bietje naatichheit, wat hie siteit löp ewech oete baenje aan 't zuue van de sjtat. 't Is sjoon waer, mer d'r sjtaon sjaopewuikskes in de loch en hae wit: daat geef raenge, mer deezen aavent noch neit Noe neit druime, wirke mòt 'r. Hae geit geliek de baék in om de volgende rie blök sjuins nao baove te plaatsje. Mörge haet 'r mee luuj hie, mer 't eesjte sjtökske mot 'r zellef lèGGe. Effe laater haet 'rgans hénjig weier zoo eine sjwaore batklauwe gepak, dae 'r sjoon tösje ein paar angere sjeine leet zakke es 'r ein root lummelke door de lòch zuu onger ziene sjeine terech kump. Giftich kik 'r nao zien dochter, mer 't erm kentj is waal neit wiet ewech, mer toch te wiet om, sjöljich te zeen. Marjèn kump geliek wiezentaere op Maanes aaf en es 'r ómkik zuut 'r wie ein klein, bleik menke de rooe lap onger de sjeine oet perbeiert te kriege. Hae wit 't geliek: dit mót ein aubelemenke zeen. Eine lambertusvout hooch, ei bietje bleik, wieste kins verwachte van eine dae meistentiets onger de gróntj laef. Aubel kump van 't letien, van albus, wit, hóbbe de paatesj hööm e paar jaor trök geleert. Prontj het waeze wat 'r zich ummer veurgesteld haet, mer waat 'r tot noe noots gezeen haet. Zien dochter blif sjuins achter 'm sjtaon en geef 'm get sjuu ein

hèntje, ofsjoon 't mènke gaar neit zoo sjoe dr oetzuut. Noe mot 'r zich waal es vaader gedraage. Hae wòl datter get baeter gelaeze hou watter doon mós in zoon geval. "Hodie oculis meis ipsis homunculum vidi". Hae heurt de paater 't verhaol van dae professor noch veurlaeze. "Vandaach höb ich mit eige auge ein bousjke gezeen'. Ister mesjiens ei versjil tösje bousjkes en aubelemèn? Leifst zou er ewechloupe mer dat kint'r neit mit 't kènjt aan de hanjt. Eigelik haet 'r mitlieje mit 't mènke, mer wat mot 'r doon? Hae heurt zien vrou al zèGGe: 'Dao sjteit 't sjaop en sjit". Jao sjiete kòs er noe waal, mer dan in de bóks. Aubelemèn zeen geveerlik este get angesj duis es ze verwachte, mer wie kenste hun gewendes kènne este dien gans laeve noch noots ein aubelemenke gezeen höbs?

"Kèn ich uch hëlpe heer" vrouch 'r ei bietje verlaege. Hae vuilde zich eine proemezeikert. Maanes waar geine moelejan. 't Menke keek op en zach: "Jao, gaer, es ich mien mötsj neit op höb, kin ich dae sjtein neit höffe en es ich daé sjtein neit höf, kriech ich mien mötsj neit trök'. Haer luchde de sjtein, d'n aubeleman noum zien mötsj en zach doe: 'Kom vanaovent taenge d'n duuster allebei nao 't aubelefees woo de baéke bieein komme, bie de Klootsbrök. Gein anger luuj mitbringe, dan zal ich mich bie uch bedanke. Kiek gout wat veer mit dien batklaue doon. Veurdats ze zéGGe kooste dat de mam toes zout mit de sop zat 'r z'n mötsj op en waar opens ewech. Maanes haet gein batklaue mee gelach dae middich. Ze höbbe dao aan de kant van de baek gezaete en Marjèn haet hondert oet gevraoch. Jao, aubelemèn kinste röstich alle bermiete en gesjeer oetlene, ouch este 't drekkich höbs boetegezat; 't kump ummer in eine daach zuuergewésje trök. Nei, Aubelemèn kinste neit zeen es ze de mötsj ophaute, este ze wils zeen moste drööt sjpanne oppe heuchde van diene knei en gedöljich wachte pès eine dr hauf sjaopentaere taengenaan löp en zien mötsj aafvilt. En saer vandaach weit ich auch, dat ze zónger mötsj vööl krach verleize, angesj hau d'r dae sjtein waal zellef opgeluch. Ze höbbe weurt gat, toes, de mam wol beslis mit, mer dat maagde neit, dat hou d'n aubeleman duudelik gezach. Vaader en dochter zeen d'r opoet getrokke wie de zon onger begós te gaon en ze waare bie de Klootsbrök wie 't duuster begós te waere. 't Leek waal of die twee és famieje geneut waare: Alle aubelemenkes en vruikes, want die besjtáon ouch, hauwe de mötsjkes afgezat en zoute in eine krenk biejein en effe laater sjtonge ze allemaol te sjprènge en te zènge en in ein saort menuet te danse om ei vuur woo ze sjwarte stein op sjmeete. De mötsjkes hauwe ze allemaol in de sjtroek gehange, Maanes en Marjèn koste 't gout zeen, mer dat doerde mer ein paar minute, want jaomer genoch: opens heurde ze eine heldere toon, begoos jederein doorein te loupe, pakde zien mötsjke en waar ewech. Allein ooze gasheer sjtong noch veur oos naas mitte mötsj in de hènj en zach: "d'r ein vraem doef oppe sjpiekert, eemes sjteit oos oet te loere. Denk gout nao euver de stein, dieste hiej op 't vuur höbs zeen sjmiete. 't Fees geit geweun door, mer dat kint geer noe neit mee zeen. Haer zouch aan 't bewaage van de sitruuk dat 'r geliek houw en zach taenge Marjèn: Ich denk dat vir hie urges ein nuusjierige hoesvrou vènje. Omdat ze waal wós dat 't höör sjout waar, dat 't fees opens hauw opgehaute sjtóng de mam ein bietje te bööke achter eine sjtroek. Marjèn leip tösje de pap en de mam nao hoes. D'n eine waar noch ein bietje giftich en de anger sjaamde zich en böökde noch ummer. Ze zach taenge die twee, dat 't neit erg waar, maar eigelik vonj 't 't tóch waal jaomer, d'r zeen mer weenich luuj die mit eige auge aubelemèn gezeen höbbe. Sangerdaachs zeen ze alle drie weier nao de klootsbrök gewanjelt. De esj in 't vuur waar noch gliuent, me kòs 't zo weier aanblaoze. Maanes noum zich e paar klaue mit om euver ei paar maontj toes oppe potsitouf te perbeiere. Ze zegge dat 'r laater d'n eesjte kaoléboer gewaes is, mer daoveur is gein bewies.